

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

בפני כב' השופט ערן קוטון

1

הקובלת החב' לאוטומציה המנהל השלטון המקומי בע"מ

נגד

הנאשם אריה גור

2

3

4

נוכחים:

5

ב"כ הקובלת – עו"ד שירה זכריה ממשרדו של עו"ד חיים כהן

6

נציג הקובלת – מר רפי ליטמן

7

ב"כ הנאשם - עו"ד תמיר כהנוב

8

הנאשם בעצמו

9

פרוטוקול

10

11

12

הכרעת דין

13

14

מצאתי לזכות את הנאשם מן העבירות אשר יוחסו לו בכתב הקובלנה.

15

16

כנגד הנאשם הוגשה קובלנה פלילית פרטית לבית משפט השלום בירושלים ביום 5/4/06.

17

18

על-פי החלטת סגן הנשיא כב' השופט כרמל – לא נמצאה לבית משפט השלום בירושלים סמכות

19

מקומית לדון בעניין, לפיכך הועבר התיק לבית משפט השלום בחיפה ובהמשך נקבע לדיון בפני.

20

21

כתב הקובלנה וזהות הצדדים –

22

23

כתב הקובלנה מייחס לנאשם עבירות בניגוד לסעיפים 1, 2, 3, 6 ו-8 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה

24

– 1965 (להלן: "חוק לשון הרע"), ועבירה של איומים בניגוד לסעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-

25

1977 (להלן: "חוק העונשין").

26

27

הקובלת היא חברה אשר מניותיה מוחזקות בחלקן בידי המדינה ובחלקן בידי אחרים.

28

עיסוקה של הקובלת הינו בפיתוח ויישום מערכות מחשוב לשלטון המקומי, והיא מעסיקה כ-500

29

עובדים.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 הנאשם הינו עובד הקובלת החל משנת 1983 ובנוסף לתפקידים השונים בהם הועסק, משמש הוא
2 החל משנת 1996 כיו"ר ועד עובדי הקובלת (להלן: "ועד העובדים").

עובדות המקרה מושא הקובלנה אשר אינן נתונות במחלוקת בין הצדדים –

3
4
5
6 הכנסותיו של ועד העובדים מורכבות מ-2500 ש"ח המשולמים בידי הקובלת, וכן מדמי חבר המנוכים
7 באמצעות הקובלת מן השכר המשולם לעובדיה ומועברים לועד (להלן: "דמי החבר").
8 כמידי חודש ניכתה הקובלת את דמי החבר ממשכורות עובדיה גם לחודש ינואר 2006.
9 סך הניכויים מכלל העובדים עמד על 19,465.98 ש"ח. סכום זה הועבר לידי ועד העובדים ביום 7/3/06.
10 ביום 6/3/06, היינו יום אחד טרם העברת הכספים, שלח הנאשם מכתב באמצעות דואר אלקטרוני
11 אל ליטמן רפאל אשר שימש כסמנכ"ל הכספים של הקובלת אותה עת (להלן: "המכתב"). כמכותבים
12 נוספים לאותו מכתב צירף הנאשם את כלל עובדי החברה, ואת עו"ד חיה ארמן אשר שימשה כיועצת
13 המשפטית של ועד העובדים.

14
15 כך כתב הנאשם במכתב (ק/1) –

לרפי ליטמן שלום

16
17
18
19 נודע לנו היום שלא העברת לועד העובדים כספים שנוכו מהעובדים מחודש ינואר 2006.

20
21 באפשרותך להעביר את הכספים עד לבוקר יום רביעי ה 8 לחודש מרץ 2006.

22
23 אם לא כן, אגיש נגדך וכנגד יו"ר החברה מר משה אלקסלסי תלונה בצהרי יום רביעי
24 במשטרת ישראל בעוון גניבה.

25
26 אריה גור

27 יו"ר ועד העובדים

28
29 העתק-

30 עובדי החברה.

31 עו"ד חיה ארמן.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

עדים עדויות וראיות –

1
2
3 מטעם הקובלת העידו משה אלקסלסי - יו"ר מועצת המנהלים של הקובלת, משה מרציאנו - אשר
4 שימש כשלם במחלקת הכספים של הקובלת, יהורם אסולין - מנהל חטיבת התשתיות של הקובלת
5 ורפי ליטמן - סמנכ"ל הכספים של הקובלת.

6
7 מטעם ההגנה העיד הנאשם.

8
9 משה אלקסלסי בעדותו הבהיר כי 40% ממניות הקובלת מוחזקות בידי המדינה, ו-60% מוחזקות
10 בידי השלטון המקומי. עובדי החברה אינם מרוכזים במקום אחד אלא מפוזרים במרבית היישובים
11 במדינה או ניידים. כן הבהיר כי הוא משמש אף כיו"ר ועדת הכספים של החברה. ברם, בכל הנוגע
12 לתשלומים לוועד הוא אינו מעורב אלא מקבל דיווח מרפי ליטמן ומיתר עובדי מחלקת הכספים.

13 באשר למכתב אמר העד –

14 "זה מכתב שהובא לידיעתי בידי מר ליטמן" (פרוטוקול מיום 29/5/08, עמ' 13).

15 בהמשך עדותו אמר –

16 "ראיתי את המכתב כי המזכירה שלי הביאה לי אותו, כי אני מכותב כחלק מכל עובדי החברה"
17 (שם).

18 העד אף הרחיב ותיאר את הסיטואציה בה נכנסה מזכירתו הנרגשת למשרדו והראתה לו את
19 המכתב. את תחושותיו בעקבות כך תיאר –

20 "הסתכלתי במכתב וקראתי את המילה "גנב" וקראתי איום ללכת למשטרת ישראל, גם לשון הרע
21 וגם איום. נחרדתי, זה היה כאילו שפכו עלי מים קרים.." (עמ' 14 ש' 6-7).

22 באשר לאי-העברת הכספים אמר העד שלא ידע מהעניין טרם קבלת המכתב, וכמוהו אף רפי ליטמן.
23 כן הרחיב העד ותיאר את מערכת היחסים שבין הנאשם לבינו ולהנהלת החברה.

24 בין היתר ציין כיצד התבטא בעבר שהנאשם הוא "סוס טרויאני" בחברה (עמ' 18 ש' 16).

25 עת נשאל העד מדוע נבחר ההליך הפלילי חלף הליך אזרחי, השיב –

26 "בגלל שני אלמנטים חשובים ביותר. אלמנט ראשון זו האשמה שאנו גנבים ומעולם לא כינו אותנו
27 כך וזה נעשה בזדון. אלמנט שני זו החברה שנפגעת ואני מופקד עליה, אם החברה תפסיד כסף אני
28 הוא זה שיצטרך לתת את הדין, לא הנאשם ולא איש מטעמו ולי יש אחריות אישית" (עמ' 18 ש' 21-
29 24).

30 עוד אמר העד כי ישקול להגיש קובלנה פרטית בשל הפגיעה בו עצמו.

31

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

- 1 במהלך חקירתו הנגדית של העד, הגיש ב"כ הנאשם את ההסכם הקיבוצי שבין הקובלת לבין ועד
2 העובדים (נ/3).
3 לשונו של סעיף 36 להסכם –
4 **"החברה תנכה מכל העובדים בחברה דמי ועד בשיעור שקבוע ע"פ חוקת ההסתדרות.**
5 **דמי הועד יועברו לועד כל חודש בגין החודש החולף."**
6 כאשר עומת העד עם לשון ההסכם, ניער חוצנו מן העניין, ואמר כי אינו מכיר את ההסכם אשר נערך
7 טרם מונה לתפקידו.
8
9 **משה מרציאנו** העיד כי עבד תחת רפי ליטמן, וכי בתקופה זו הנחהו רפי –
10 **"שאף אגורה לא תצא בלי הוראה שלו"** (פרוטוקול מיום 29/5/08, עמ' 31 ש' 1).
11 כך גם לגבי תשלומים אשר מועד תשלומם קבוע, בדומה לדמי הועד, הונחה לקבל את אישורו של
12 רפי ליטמן תחילה. כן הבהיר העד כי אינו זוכר הנחיה שלא להעביר את כספי הועד, אך אם היה
13 עיכוב כלשהו רפי ידע על כך, וסביר להניח שאף הנחה לנהוג כך.
14 כלשונו –
15 **"לא יכול להיות אחרת"** (עמ' 32 ש' 15).
16 לדבריו, בדרך כלל הועברו דמי החבר לידי הועד במהלך החודש העוקב את תשלום המשכורת.
17 במהלך עדותו הוגש כרטיס הנהלת החשבונות (ק/2) ממנו עולה כי בניגוד לכל חודש, בחודש פברואר
18 2006 לא הועברו דמי חבר לועד כלל, ואילו בחודש מרץ 2006 הועברו דמי החבר הן עבור חודש ינואר
19 2006 והן עבור חודש פברואר 2006.
20 טען העד תחילה כי לא ייתכן שהעיכוב נבע מטעות שלו. ברם, עת נשאל בחקירה חוזרת האם לאחר
21 משלוח המכתב, רפי התקשר אליו ואמר לו שעשה טעות, השיב –
22 **"גם זה יכול להיות"** (עמ' 33 ש' 8).
23 לאחר מכן הוסיף העד מיוזמתו שלא היה משיב כפי שהשיב, אך עשה זאת מפני שנפגע מחששו של
24 ב"כ הקובלת שהוא יהיה "עד עוין".
25 לאחר יציאתו מן האולם שב העד פנימה ואמר –
26 **"מאז שפרשתי מהקובלת לא פגשתי את הנאשם, לא את ב"כ הנאשם ולא רציתי לשוחח עם ב"כ**
27 **הקובלת"** (עמ' 33 ש' 18-19).
28
29 **יהורם אסולין** הבהיר את מהות רשימת התפוצה אליה נטען כי נשלח המכתב, הרשימה הוגשה
30 כראיה (ק/3). הובהר כי עובד הקובלת בשם אבי שחר הוא אשר הדפיס רשימה זו, במועד מדויק
31 שאינו זכור לעד, כדבריו –
32 **"לפני שנתיים שלושה"** (פרוטוקול מיום 26/6/08, עמ' 36 ש' 20).

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1
2 רפי ליטמן תיאר כיצד ביום קבלת המכתב היה "בנסיעה" ומזכירתו תיארה לו בטלפון את האמור
3 במכתב. הוא התקשר למשה מרציאנו והאחרון לאחר בירור אמר לו שדמי החבר אכן לא הועברו
4 לועד בשל טעותה של "עדי" (פרוטוקול מיום 26/6/08, עמ' 41 ש' 24).
5 בעקבות כך הנחה רפי ליטמן את משה מרציאנו להעביר למחרת היום את דמי החבר לועד.
6 זאת כיוון שהשעה הייתה 14:00 ולא ניתן היה להעביר את הכספים באותו היום.
7 עוד הוסיף העד ואמר –

8 "המייל נשלח ב-6/3/06 והוא [הכוונה למשה מרציאנו, ע.ק.] היה אמור לבצע את ההעברה עד סוף
9 פברואר בד"כ ולכן התפלאתי שהמזכירה שלי הקריאה את מה שנאמר במייל הזה. ואז מרציאנו
10 ביצע את העברה למחרת" (עמ' 41 ש' 28-29).

11 המשיך העד והסביר כיצד לדידו עשוי המכתב לגרור פגיעה בכיסה של החברה –
12 "מה שיודעים 500 עובדים יודעים מחר כל האנשים בחוץ כולל בנקים ויכולה להיות לזה השלכה
13 הרסנית על תפקוד החברה... אם אני הולך לבנק ומבקש אשראי מי שעומד מולי חושב שאני גנב
14 ויכול להיות שאני אקח את הכסף מהחברה לכיסי אז למה שהוא יתן אשראי לחברה"
15 (עמ' 42 ש' 3-8).

16 בעיון בכרטיס הנהלת החשבונות הבחין העד בפעמיים נוספות בהן היה עיכוב בהעברת דמי החבר
17 לועד, אולם שתי הפעמים הללו אירעו לדבריו לפני מספר שנים, טרם כניסתו לתפקיד.

18

19 **גרסת הנאשם -**

20 בעדותו תיאר הנאשם כיצד ה"מערכה" הניטשת לעת הזו בינו לבין הקובלת הינה אך חלק מן
21 ה"מלחמה" אשר החלה עוד טרם משלוח המכתב. תחילת הסכסוך מצויה לדבריו בשנת 2004 עת
22 פרסם מבקר המדינה דו"ח אודות התנהלות הקובלת. ממצאי הדו"ח נידונו בחודש דצמבר 2005
23 בוועדה לביקורת המדינה של הכנסת. הנאשם נכח באותו דיון מתוקף תפקידו כיו"ר ועד העובדים,
24 ומיד עם סיומו עדכן את כלל עובדי החברה אודות הדיון באמצעות הדואר האלקטרוני. בעקבות כך
25 בחודש פברואר 2006 הגישה הקובלת כנגד הנאשם תביעה אזרחית בעילת לשון הרע לבית המשפט
26 המחוזי בירושלים. סך הפיצוי אשר נתבע ממנו הועמד על כ- 2,500,000 ₪.

27 טען הנאשם כי התביעה האזרחית היוותה אך פרק ממסכת ההתנכלויות כלפיו באופן אישי, מצידה
28 של הקובלת. לדידו, לא בכדי חודש פברואר 2006 הוא גם החודש בו לא הועברו דמי החבר לועד
29 העובדים, שכן במסגרת טענות הקובלת כנגד הנאשם נטען אף שכספי הועד משמשים לניגוח
30 הקובלת. טענה זו באה אף לידי ביטוי בכתב הקובלנה. אי-העברת דמי החבר לועד משמעו שיתוק
31 יכולתו של הועד לפעול, ובשגרה הכספים מועברים בין היום ה-18 ל-19 של החודש העוקב את
32 החודש שממשכורתו נוכח דמי החבר. על רקע זה הבין הנאשם כי פעולה זדונית עומדת מאחורי

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 אי-העברת הכספים, לפיכך שלח את המכתב בנוסחו המצוטט לעיל ובתפוצה כה רחבה, חלף פנייה
2 באופן מנומס ואישי יותר, כדבריו –
3 **"...באווירה שהיתה בחברה אז בהתנכלות כלפי הייתי נראה כאידיוט אם הייתי כותב מכתב**
4 **חברי... לא פניתי גם טלפונית ולא באופן אישי למר ליטמן כי התחושה הייתה שזה נעשה בזדון**
5 **ופנייה חברית כזו לא נראתה מתאימה בנסיבות העניין. אני כתבתי את המכתב עם העתק לכל**
6 **העובדים כי מדובר היה בכספי עובדים ולדעתי כל העובדים זכאים לדעת כי הכספים שנוכו**
7 **ממשכורתם עבור הוועד לא הועברו לקופת הוועד, ליועצת המשפטית שלחתי העתק כי סברתי**
8 **שמדובר בעבירה פלילית"** (פרוטוקול מיום 14/5/09, עמ' 57 משי' 27 עד עמ' 58 ש' 1).
9

10 **לטענת הקובלת בסיכומיה, העברת הכספים לוועד נעשתה בהתאם להסכם הקיבוצי המיוחד. שכן**
11 **העובדים משולם ביום העשירי לכל חודש קלנדארי בגין חודש העבודה הקודם. לפי ההסכם, המועד**
12 **להעברת דמי החבר לוועד הינו תוך 30 יום ממועד תשלום המשכורות. לפיכך בענייננו, המשכורת**
13 **שולמה ביום 10/2/06 ודמי החבר היו אמורים להיות מועברים לוועד עד ליום 10/3/06 וכך אכן נעשה.**
14 **גם אם היה איחור כלשהו יחסית לנוהג המקובל בין הצדדים הרי לא היה איחור זה בניגוד לדין**
15 **ונוצר הוא בשוגג.**

16 **באשר למכתב טוענת הקובלת, כי עסקינן בדברים המשקפים "שאיפה אמיתית ומובהקת לפגוע,**
17 **לאיים ולהטיל "מרות" על עובדים בכירים בחברה – דיבה לשם פגיעה, איום לשם הפחדה".**
18 **הצגתם של בכירי החברה כגנבים פוגעת בשם הטוב ובשם החברה ואף עשויה להוביל לנזק כלכלי**
19 **בלתי מבוטל.**

20 **לגישת הקובלת ביכר הנאשם לנהוג בדרך זו על פני משלוח מכתב נימוסי ואישי בשל ניסיונו לשבש**
21 **ולסכל את ניסיונה של הקובלת לבחון את תקציב ועד העובדים.**
22 **כן סבורה הקובלת כי הוכחו יסודות העבירות בהן הואשם הנאשם ולא עומדת לו בהקשרן כל הגנה.**
23

24 **אשר לסיכומי הנאשם, לא מצאתי לנכון לשוב ולחזור על טענותיו העובדתיות בסיכומיו מאחר**
25 **וכמעט ואין בהן מחלוקת מהותית ביחס לעובדות, ולאור החזרה על הדברים האמורים בעדותו.**
26 **אשר לטענות המשפטיות שהעלתה ההגנה, יובאו אלו להלן ככל שיהיה בהן צורך.**
27

28 **עיון, דיון, הערכה והכרעה -**

30 **עבירת האיומים -**

31 טענות ההגנה העיקריות, באשר לעבירת האיומים הן –

32 א. תאגיד אינו רשאי להגיש קובלנה פלילית בגין עבירת איומים.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 ב. אי התקיימות יסודות עבירת האיומים.

2
3 אשר לטענה הראשונה, על אף שהיא מעלה שאלות מעוררות עניין, לא מצאתי צורך של ממש לדון
4 בה, מאחר ולהשקפתי לא מתקיימים בדוננו יסודות עבירת האיומים.
5 לשונו של ס' 192 לחוק העונשין –

6 **המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו,**
7 **בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או**
8 **להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים.**

9
10 מלשון הסעיף עולה כי בין יסודות העבירה מצוי אף היסוד "שלא כדין".
11 עבירת האיומים בכלל והיסוד "שלא כדין" בפרט נידונו בהרחבה במסגרת ע"פ 103/88 משה ליכטמן
12 נ' מדינת ישראל, פ"ד מג (3) 373, בו נקבע בין היתר –
13 **"איום לפגיעה הוא כדין אם הדין מתיר את הפגיעה באופן שבו היא נעשתה".**

14
15 בגדרי ע"פ (מחוזי נצרת) 856/01 זיגדון סער נ' משטרת צפת (פורסם במאגר משפטי), נידון לדוגמא
16 עניינו של נאשם אשר איים על שוטר בהגשת תלונה למחלקה לחקירות שוטרים,
17 נפסק –

18 **"הגשת תלונה במח"ש על התנהגותו של שוטר הנה זכותו של כל אדם מתוך אמונה סובייקטיבית**
19 **שהוא צודק בטענותיו. משכך הם פני הדברים, יש הצדקה בדין לאיומו של המערער מאחר ולא**
20 **התקיים כאן היסוד הנסיבתי, של איום ב"פגיעה שלא כדין"... איום לממש זכות הנתונה למערער**
21 **על פי דין אינו מהווה איום שלא כדין ואינו מהווה עבירת איומים בניגוד לסעיף 192 לחוק".**

22 למסקנה כי הזכות להגיש תלונה נתונה לאותו אדם על-פי דין, הגיע ביהמ"ש המחוזי תוך שימוש
23 בהוראת סע' 58 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982 (להלן: "חסד"פ").
24 לשונו –

25 **"כל אדם רשאי להגיש תלונה למשטרה על שבוצעה עבירה".**

26 לגישתי, יפים ונכונים הדברים הללו אף לענייננו.

27
28 לאחר שהקשבתי הקשב היטב לנאשם והתרשמתי מכנותו באופן בלתי אמצעי שוכנעתי שאמונתו
29 הסובייקטיבית של הנאשם עת שלח את המכתב הייתה שאכן בוצעה עבירה.
30 בנסיבות אלה סבור אני כי יש לזכות את הנאשם מעבירת האיומים המיוחסת לו.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

עבירת לשון הרע –

טענות ההגנה העיקריות באשר לעבירת לשון הרע הן –

א. רק הנפגע בעצמו רשאי להגיש קובלנה פלילית בגין הוצאת לשון הרע.

ב. אי התקיימות יסודות עבירת לשון הרע, והתקיימות ההגנות הקבועות בחוק לשון הרע.

סעיף 68 לחסד"פ מתיר באופן כללי הגשת קובלנה בעבירות המנויות בתוספת השנייה לחסד"פ.

לשונו של סעיף 68 מתירה ל"כל אדם" להגיש קובלנה.

ברם, עבירות לפי חוק לשון הרע אינן מנויות בתוספת השנייה לחסד"פ.

סעיף 8 לחוק לשון הרע מאפשר הגשת קובלנה בעבירות לשון הרע ולשונו –

עבירה בשל לשון הרע לפי חוק זה תהא בין העבירות שבהן רשאי הנפגע

להאשים על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט.

מלשונו של הסעיף עולה כי אך "הנפגע" הוא אשר רשאי להגיש קובלנה.

כותב המלומד אורי שנהר בעניין זה –

"לצד ההיתר להגשת קובלנה פרטית בעבירה של פרסום לשון הרע קיימות גם כמה מגבלות בעניין זה. קובלנה בגין פרסום לשון הרע יכול להגיש רק ה"נפגע", וזאת בניגוד לקובלנה בעבירות שבתוספת השנייה לחוק סדר הדין הפלילי, שאותה רשאי להגיש גם מי שלא נפגע באופן אישי מהעבירה".

(ראו: אורי שנהר דיני לשון הרע 459 (1997), (להלן: "שנהר").)

בהקשר זה טוען הנאשם בסיכומיו, כי יש לדחות את הקובלנה בענייננו היות והקובלת אינה הנפגעת אלא רפי ליטמן. מנגד הדגישה הקובלת בסיכומיה הן את הפגיעה בשמם וברגשותיהם של רפי ליטמן ומשה אלקסלסי, והן את הפגיעה בתדמיתה של החברה (ר' גם עדות משה אלקסלסי ורפי ליטמן בענין זה).

דברים אלו באו לידי ביטוי אף בטענות ב"כ הצדדים אשר בפרוטוקול הדיון מיום 19/12/07. למותר לציין שרפי ליטמן ומשה אלקסלסי לא צורפו כקובלים לכתב הקובלנה, וב"כ הקובלת ביכר להדגיש כיצד לדידו הפגיעה באורגנים של החברה בכל הנוגע להתנהלותם בתפקידם, כמוה כפגיעה בחברה.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 לדידי, כפי שיובהר להלן, טענת הנאשם מערבת בתוכה דיון אף ביסודות עבירת לשון הרע, ולכן טרם
2 אתייחס אליה מצאתי לנכון להרחיב קמעא אודות הרקע המשפטי לדיון -

3
4 קובע סעיף 2 לחוק לשון הרע –

5 (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור,
6 דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

7 (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:

8 (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם

9 אחר זולת הנפגע;

10 (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע

11
12 מלשונו של החוק עולה כי איתורו של "הנפגע" משמשנו פעמיים.

13 האחד בטענה המקדמית על פיה רק הנפגע הוא אשר רשאי להגיש קובלנה, והשנייה בבירור יסוד
14 הפרסום אשר אמור להגיע בפועל (ס' 2(ב)(1)) או על-פי הנסיבות (ס' 2(ב)(2)) לאדם זולת הנפגע.

15
16 מעשה הפרסום בענייננו בוצע על-ידי משלוח דואר אלקטרוני (דוא"ל).

17 תישאל השאלה, האם פרסום דוא"ל כמוהו כפרסום בכתב, ואזי יש להחיל את לשונו של סעיף
18 2(ב)(2) או שמא מדובר בפרסום בדרך אחרת עליה חל סעיף 2(ב)(1).

19
20 עניין זה נידון בהרחבה במסגרת ת"א (שלום ת"א-יפו) 77993/04 אליעזר מסר נ' מרום דרור (פורסם
21 במאגר משפטי), (להלן: "עניין מסר").

22 במקרה זה דובר אודות משלוח דוא"ל מן הנתבע אל התובע, אשר הוביל לתביעת לשון הרע.

23 בעניין מסר קבע בית המשפט –

24 " פרסום לשון הרע חל אף על "שיחה" שהיא בעל פה, בדיבור, או בבזק לרבות בטלפון או
25 בתקשורת בין מחשבים (ראה הגדרת שיחה בסעיף 1 לחוק האזנת סתר, תשל"ט-1979). דהיינו,

26 פרסום "בעל פה" יכול שיהיה בשיחה המתקיימת באמצעות גלי הקול. התפתחות הטכנולוגיה
27 מאפשרת שיחות באמצעות קווי תקשורת אלקטרוניים – "שיח בין מחשבים" באמצעות תאי דואר

28 אלקטרוניים אישיים. עצם הכללתם בהגדרה אחת של הפרסום, בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע
29 שיכול ויהיה – דיבור בעל פה, שיחת טלפון, טלפון אלחוטי, רדיו, טלפון נייד, מכשיר קשר אלחוטי

30 או תקשורת בין מחשבים - מבססת את המסקנה שהמחוקק בא להגן על "סוד השיח" בעת
31 אמירתו, ואיננו רואה כפרסום אותו שיח בין שניים שאחד מהם הוא "הנפגע". עצם העברת המידע

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 בין מחשבים שנקבעה להיות "שיחה" ("אמצעי אחר", בלשון החוק), ולמרות ההבדל באופייה של
2 "שיחה" כזאת, לאופי של שיחה בעל פה, מעניקה "לשיח המחשבים" באמצעות תא דואר
3 אלקטרוני פירוש התואם את ההגדרה, "וכל אמצעי אחר". מכאן עולה המסקנה כי תקשורת בין
4 מחשבים, כמוה כשיחה "בעל פה" אשר הוראות סעיף 2(ב) לחוק איסור לשון הרע אינו חל
5 לגביה. אין הודעת הדוא"ל בגדר הודעה בכתב לעניין יסוד "הפרסום" הדרוש בחוק איסור לשון
6 הרע".

7
8 על החלטה זו הוגש ערעור אשר נידון במסגרת ע"א (מחוזי ת"א-יפו) 1642/06 אליעזר מסר נ' דרור
9 דרום, (פורסם במאגר משפטי), וכך קבע ביהמ"ש –
10 "בנסיבות העניין מאמצים אלו את קביעת בית משפט קמא בסוגיה זו, דהיינו שאלמנט הפרסום לא
11 הוכח, ואין אלו מתערבים בקביעה זו".

12
13 מן הדברים הללו עולה כי משלוח דוא"ל אינו עולה לכדי פרסום בכתב, ונדרש להוכיח כי הפרסום
14 הגיע בפועל לשני בני אדם זולת הנפגע.
15 ברם, סבור אני כי נסיבות ענייננו שונות מנסיבות עניין מסר.
16 בענייננו שלח הנאשם את הדוא"ל לרפי ליטמן, אך העתק נשלח על פי הנטען אף ל- 500 אנשים
17 נוספים. בעוד שבעניין מסר דובר בהתכתבות אישית ודו-צדדית בין התובע לנתבע בלבד.
18 אם נצעד בדרך שהתוותה בעניין מסר נמצא כי הנאשם לכאורה ניהל שיח אישי ופרטי עם כל אחד
19 ואחד מעובדי החברה לחוד. מסקנה זו מתקשה אני לקבל, שהרי לא לכך כיוון הנאשם.
20 סבור אני כי כאשר התכתבות דוא"ל בין שניים נפתחת ונפקחת לעיניהם של אנשים נוספים
21 באמצעות צירופם כמכותבים נוספים, יש לראות את הפרסום כפרסום בכתב.
22 משכך, כלשונו של ס' 2(ב) די בהוכחה כי הנסיבות מצביעות על כך שהפרסום הגיע לאחרים זולת
23 הנפגע, ואין צורך להוכיח כי הגיע אליהם בפועל. לא מצאתי לנכון לקבוע מסמרות בעניין, שכן בין
24 אם בפרסום בכתב עסקינן ובין אם בפרסום בדרך אחרת, לא נמצאו לנו שני אנשים זולת הנפגע,
25 וזאת בשל זהותו של הנפגע בענייננו.

26
27 כאמור לעיל, טען הנאשם שהחברה אינה רשאית לקבול עבור עלבונם של עובדיה.
28 סבור אני כי יש בטענה זו ממש, שהרי ממאי נפשך? אילו רפי ליטמן ומשה אלקסלסי הם הנפגעים
29 ראוי היה שהם יצורפו כקובלים. מאידך, אם נצא מנקודת הנחה, אותה מוכן אני לקבל,
30 שהחברה/הקובלת היא הנפגעת. הנחה אשר מתבססת על כך שאיבריה של החברה כחברה דְּמִי,
31 נימצא למדים שאותו הטיעון עצמו משמש כחרב פיפיות בידיה של הקובלת.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 אחד מיסודותיה של עבירת לשון הרע מצוי בסעיף 6 לחוק לשון הרע, על-פיו נדרש כי הפרסום יהיה
2 "לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע", זאת בניגוד לעוולה האזרחית של לשון הרע המצויה בסעיף 7
3 לחוק לשון הרע, על-פיה די בפרסום לאדם אחד, זולת הנפגע.
4 הפרסום בדוננו בוצע לכ- 500 "אורגניה" של החברה, אותם על-פי אותו טיעון יש לראות כ"נפגע"
5 גופא. היינו, כאשר חברה קובלת בשל היותה הנפגע, אין לראות בעובדי החברה כ"אדם זולת
6 הנפגע", שהרי בסופו של יום הפגיעה היא בהם עצמם.
7 משמע בענייננו הפרסום לא נעשה ליותר משני בני-אדם זולת הנפגע.
8 אמנם מצויין במכתב אדם אחד נוסף שאינו עובד החברה אליו נשלח המכתב וזוהי עו"ד חיה ארמן,
9 אך בכך אין בכדי להועיל לקובלת, שהרי רק אחת היא.
10 הנה כי כן, היות ורפי ליטמן ומשה אלקסלסי אינם קובלים עבור עלבונם שלהם אלא החברה בלבד
11 היא הקובלת עבור עלבונה, ספק רב באם התגשם יסוד העבירה הנ"ל לפיו נדרש שהפרסום יהיה –
12 "לשני בני-אדם או יותר זולת הנפגע".
13
14 עם זאת ראוי לציין שטענת הקובלת כפי שהיא עולה מעדותו של רפי ליטמן היא כי –
15 **"מה שיוזעים 500 עובדים יודעים מחר כל האנשים בחוץ כולל בנקים ויכולה להיות לזה השלכה**
16 **הרסנית על תפקוד החברה"**.
17 איני סבור שיש לקבל טענה זו.
18 ראשית, לא הוכחה קבלת המכתב בפועל בידי מי שאינו עובד החברה. בבית המשפט לא התייצב ולו
19 אחד מ"כל האנשים בחוץ" ולא איש מאנשי ה"בנקים".
20 שנית, גם אם כאמור לעיל בפרסום בכתב עסקי, איני סבור שהנסיבות מצביעות על כך שהמכתב
21 שנשלח לעובדי החברה התגלגל לידיעתם של אחרים.
22 במצב רגיל הדואר האלקטרוני מגיע אל נמענו ואילו בלבד, והנמען באמצעות סיסמא מסוגל לעיין
23 בו.
24 יש לזכור כי הקובלת בדוננו היא אשר בחרה לנקוט בהליך הפלילי חלף ההליך האזרחי.
25 הליך פלילי אשר יסודות העבירה בו מחמירים יותר, ואשר נטל הראיה בו גבוה יותר.
26 למרות זאת, לא השכילה הקובלת להצביע ולו על טעם אחד או ראיה אחת על-פיה נסיבות הפרסום
27 מצביעות על כך שעשוי הוא להגיע לידי אנשים שאינם עובדי החברה, שהרי מדוע לא נצא מנקודת
28 הנחה הפוכה, היינו, שעובדי הקובלת נאמנים לה ויקפידו לשמור על תדמיתה הטובה של החברה בה
29 הם עובדים.
30

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 כבר אמרו חכמינו "אין אדם משים עצמו רשע" (תלמוד בבלי, מסכת כתובות, דף יח, עמוד ב), הגם
2 שהדין הישראלי אינו מקבל עיקרון זה, ודאי שאינו קובע חזקה הפוכה לפיה 'תאגיד משים עצמו
3 רשע'.

4

5 חיזוק לדברים אלה נמצא אף בהוראת סעיף 2(5) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, המטיל
6 חובה חוקית להימנע מפרסומן של תכתובות דוא"ל מסוימות, ולשונו -

7

2. פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:

8

...

9

(5) העתקת תוכן של מכתב או כתב אחר שלא נועד לפרסום, או

10

שימוש בתכנו, בלי רשות מאת הנמען או הכותב, והכל אם אין הכתב

11

בעל ערך היסטורי ולא עברו חמש עשרה שנים ממועד כתיבתו; לענין

12

זה, "כתב" – לרבות מסר אלקטרוני כהגדרתו בחוק חתימה

13

אלקטרונית, התשס"א-2001;

14

15

די היה בדברים האמורים עד כה בכדי לזכות את הנאשם.

16

זאת מפני שהקובלנה הוגשה בידי מי שאינו הנפגע, או לחלופין מפני שאם נקבל את טענת הקובלת

17

לפיה היא ה"נפגע" נמצא שלא התקיים יסוד הפרסום לשניים או יותר זולת הנפגע.

18

19

יחד עם זאת, על-מנת למצוא בסיס רחב יותר למסקנתי דלעיל, מצאתי להמשיך ולדון ולהצביע על

20

טעמים נוספים לזיכוי הנאשם מהמיוחס לו.

21

22

יסוד נוסף בעבירת לשון הרע, הינו בראש ובראשונה היותם של הדברים אשר פורסמו בגדר לשון

23

הרע כהגדרתו בסעיף 1 לחוק לשון הרע –

24

לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

25

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג

26

מצדם;

27

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

28

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת,

29

בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;

30

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, מינו, נטייתו

31

המינית או מוגבלותו;

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

בסעיף זה "אדם" – יחיד או תאגיד;

נפסק בגדרי ע"א 788/79 אברהם ריימר נ' עיזבון המנוח ברקו (דב) רייבר, פ"ד לו(2) 141, 145 –
 "...כאשר מייחסים לפלוני ביצועו של מעשה גניבה ומוסרים חשד זה לאחר, אכן יש בכך משום
 פרסום לשון הרע כמשמעותו לפי סעיפים 1 ו- 2 לחוק איסור לשון הרע, אולם תלונתו של אזרח
 למשטרה, לפיה פלוני חשוד בעיניו כמי שביצע עבירה, היא, לכאורה, מסוג המקרים, בהם קמה
 ועולה ההגנה של תום-לב...".

הנאשם בדוננו מחד לא הגיש תלונה במשטרה, מנגד גם לא טען שבוצעה עבירת גניבה.
 כל דבריו כוונו לכך שאם לא יועברו דמי החבר לוועד (תוך יומיים), או אז ייגש להתלונן.
 בנסיבות אלו מסופקני אם יש בדבריו לשון הרע.

יחד עם זאת, לא מצאתי לנכון להרחיב בעניין באשר מתקיימות בעניינינו נסיבות נוספות העומדות
 לזכות הנאשם.

סעיף 6 לחוק לשון הרע מציב לעבירת לשון הרע את היסוד הנפשי "בכוונה לפגוע".
 היסוד הנפשי בעבירה נבחן בגדרי ע"פ 677/83 שמואל בורוכוב נ' זאב יפת, פ"ד לט(3) 205.
 נקבע כי כלל הצפיות אינו חל בעבירת לשון הרע.

נאמר בין היתר –

"מהי המטרה החקיקתית, העומדת ביסוד האחריות הפלילית לפרסום לשון הרע? נראה לי, כי
 מטרה זו אינה יכולה להתמצות באינטרס של הפרט להגנה על שמו הטוב. אינטרס זה מוגן במישור
 האזרחי, ואין פגיעה בו כשלעצמה מצדיקה אחריות פלילית. אכן, המחוקק עצמו שלל את הזיהוי
 בין האחריות הפלילית לבין האחריות האזרחית. נמצא, כי המטרה החקיקתית, העומדת ביסוד
 האחריות הפלילית, חייבת להיות קשורה, מטבע הדברים, באינטרס ציבורי, אשר הפגיעה בו יש
 בה כדי להצדיק, בנוסף לאחריות האזרחית, גם סנקציות פליליות."

עניין זה נידון שוב בבית המשפט העליון בפני הרכב מורחב במסגרת רע"פ 9818/01 שמעון ביטון נ'
 ציון סולטון, פ"ד נט(6) 554.

קבע ביהמ"ש העליון –

"פרסום לשון הרע בהיעדר כוונה לפגוע עשוי להיות פסול ומגונה, אך אין בכך כדי להכניסו
 לתחומה של העבירה הפלילית לפי סעיף 6 לחוק. "המקום הגיאומטרי" הראוי לטפל בו הוא

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 במסגרת האזרחית של תביעת נזיקין בלשון הרע ובהטלת פיצויים ראויים שישקפו את מלוא הנזק
2 (הרכושי והלא רכושי) שנגרם לאדם אשר שמו הטוב נפגע... באנו אפוא למסקנה שגם כיום אין
3 להחיל את כלל הצפיות על עבירת לשון הרע. נוכח זאת כדי לבסס את האישום חייב התובע
4 להוכיח, מעבר לספק סביר, כי מי שפרסם את לשון הרע התכוון לפגוע באמצעות הפרסום" (עמ'
5 579).

6
7 עוד נאמר שם –
8 "אכן, שימוש תדיר במשפט הפלילי לליבון סכסוכים מעין אלה אינו הולם את אופיים של
9 הסכסוכים, אף לא את מהותה של האחריות הפלילית. דומה שהוא אף אינו מתיישב עם האינטרס
10 הכן של הניזוק, אשר נדרש לעמוד בנטל הוכחה מוגבר וליהנות משיעורי פיצוי מופחתים תחת
11 לפנות ל"דרך המלך" של התביעה האזרחית, שבמסגרתה ניתן במקרים מתאימים להטיל אף
12 "פיצויים לדוגמא"... אמת, שני המקרים שבאו לפנינו, וכמוהם רבות מן הפרשות הקודמות שבהן
13 עוצבה עבירת לשון הרע, מקורם בקובלנות פליליות. הליך זה אמנם נושא מאפיינים של התדיינות
14 אזרחית... אך אין לשכוח שתכליתו הטלת אחריות פלילית בגין ביטוי פומבי. זהו כלי חמור ורציני,
15 וכך יש להתייחס אליו. לא בכדי מגלה המשפט המשווה נטייה גוברת לצמצום הסנקציה הפלילית
16 בגין לשון הרע, כאשר עיקר ההתדיינות בעניין זה מתנהלת במישור האזרחי תוך מתן אפשרות
17 לפסוק פיצויים לדוגמה... ככלל, לא נועד ההליך הפלילי ליישוב יריבויות אישיות או לריצוי רגשי
18 נקם" (עמ' 587-586).

19 במסגרת ע"פ (מחוזי חיפה) 634/06 אבינועם אורן נ' אברהם סבאג (פורסם במאגר משפטי), (להלן:
20 "עניין אורן"), נידון מקרה הדומה לענייננו, בו כינה בעל מניות בחברה את מנהל החברה 'גנב', וזאת
21 במספר הזדמנויות שונות.

22
23 דעת הרוב בערעור סברה שיש להותיר את זיכוי הנאשם על כנו, נאמר שם –
24 "הטחות אשמה במהלך סכסוכי עבודה וחילוקי דיעות, יכול שיהיו בגדר של "לשון הרע". ראוי
25 היה כי מי שמנהל ויכוח יעשה כך בדרך מתורבתת ועניינית. ואולם, גם במקום שלא נוהגים כך –
26 ולצערנו אין "תרבות הדיבור" מיושמת במקומותינו הלכה למעשה, ואולי אף להיפך – שימוש
27 באמצעי הליך פלילי להשגת מטרה זו, צריך להיעשות על דרך ההקפדה. יש לחזור ולהדגיש
28 שתחום המשפט הפלילי אינו יכול להיות "פתרון פלא" לכל התנהגות שיש לגנותה. ישנם תחומים
29 אחרים הצריכים לקבל את מקומם בחברה, שבמסגרתם ניתן להביא לתוצאה נדרשת בנושא תרבות
30 הדיבור. בין היתר אופן התנהלות ויכוח כפי שזה מיוצג בכלי התקשורת".

31

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

עוד נקבע -

"יש לחזור ולהדגיש כפי שציננה כבוד הנשיאה דורית בייניש בפס"ד ביטון, שעבירת לשון הרע מהווה עבירה פלילית מיוחדת באופיה מאחר, בין היתר, שמול הזכות לשם טוב עומד חופש הביטוי כערך מרכזי בחייה של חברה דמוקרטית, ולכן היסוד הנפשי צריך שיהיה בעל רף גבוה".

ראוי לציין כי על פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי בעניין אורן הוגשה בקשת רשות ערעור – רע"פ 10488/06 אבינועם אורן נ' אברהם סבאג. אולם זו נדחתה בעקבות בקשתו של המערער לשוב בו מן הבקשה.

מן הכלל אל הפרט –

הקובלת בדוננו סבורה שיש ליחס לנאשם כוונה לפגוע. עיון בסיכומי הקובלת ובטענות שהעלתה במהלך הדין מראה כי ייחוס כוונה לפגוע בקובלת וייחוס כוונה לפגוע ברפי ליטמן ומשה אלקסלסי משמשים אצלה בערבוביא. לא אחת חוזרת הקובלת על תחושת ההשפלה והפגיעה אשר הייתה מנת חלקם של רפי ליטמן ומשה אלקסלסי, אך דומני שנשכח מדעתה של הקובלת שצריכה היא להוכיח מעבר לכל ספק סביר את הכוונה לפגוע בה עצמה, נכתב –

"בתביעה אזרחית או בקובלנה אין די בכך שהפרסום מייחס לשון הרע לאדם מסוים, ועל התובע או הקובל להצביע על כך שדברי העלבון מתייחסים אליו" (שנהר, 123).

בכך לא שוכנעתי, ולמיטב הבנתי את כוונתו של הנאשם עת שלח את המכתב, כיוון הוא דווקא לטובתה של הקובלת. אם הייתה במעשה כוונת פגיעה כלשהי הרי כוונה היא כלפי רפי ליטמן ומשה אלקסלסי, פגיעה אשר על-פי אמונתו הסובייקטיבית של הנאשם נועדה להוביל דווקא לטובתה של הקובלת מתוך "מבט עלי".

אשר על כן איני סבור שצלחה הקובלת להוכיח על פי רף ההוכחה המוטל עליה במשפט פלילי את היסוד הנפשי של עבירת לשון הרע בענייננו.

מעבר לצורך אעיר כי למסקנה זו הייתי מגיע אף אילו רפי ליטמן ומשה אלקסלסי היו קובלים נוספים בדוננו.

ככל שהתרשמתי באופן בלתי אמצעי, איני סבור שכוונת הנאשם הייתה לפגוע במשה אלקסלסי ורפי ליטמן באופן אישי ודומני שכוונתו הייתה לשמור דווקא על כבודו שלו ועל תפקידו כיו"ר ועד

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 העובדים, בעקבות התביעה האזרחית שהגישה הקובלת כנגדו לביהמ"ש המחוזי בירושלים, כדבריו
2 –
3 **"הייתי נראה כאידיוט אם הייתי כותב מכתב חברי".**
4

5 אילו רצו רפי ליטמן, משה אלקסלסי או הקובלת למצוא להם סעד, ראוי היה לחפשו במסגרת הליך
6 אזרחי ולא במסגרת הליך פלילי.
7 כאמור לעיל, המקום לפתור את היריבות האישית ולממש את האינטרס האישי להגנה על השם
8 הטוב מצוי בהליכים האזרחיים. האינטרס הציבורי המצדיק את השימוש בהליך הפלילי מצוי רק
9 מקום בו ישנה כוונה ברורה לפגוע. ההצדקה לשימוש בהליך פלילי אינה קשורה בהיקף הפרסום (ר'
10 פרוטוקול מיום 26/6/08, עמ' 52), או בעובדה שיוחסו לנפגעים חשדות פליליים לכאוריים (ר'
11 פרוטוקול מיום 26/6/08, עמ' 43).
12

13 לא ניתן להשתחרר מן הרושם שכעסם של מנהלי הקובלת בעקבות המכתב הובילם לנקוט בדרך
14 הקובלנה הפלילית חלף ההליך האזרחי, כעס אשר הובילם לכדי טעות, כפי שניסח זאת היטב בעל
15 הספר 'אורחות צדיקים' –

16 **"ואתה רואה בני אדם, כשהם כועסים ומחזיקים בכעסם, אינם משימים לבם על מה**
17 **שעושים, ועושים הרבה ענינים בכעסם מה שלא היו עושים בלא הכעס.."**
18 (ר' אורחות צדיקים, שער הכעס).
19

20 עוד טוען הנאשם בסיכומיו כי עומדת לו הגנת "אמת דיברתי", הקבועה בסעיף 14 לחוק לשון הרע.
21 לשונו של הסעיף –

22 **במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת**
23 **והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט**
24 **לוואי שאין בו פגיעה של ממש.**
25

26 לטענת הגנה זו שני יסודות - האחד הינו האמת בפרסום, והשני הינו העניין הציבורי בפרסום
27 (להרחבה ר' שנהר 215).
28

29 לטענת הנאשם אי-העברת דמי החבר אל הועד מהווה עבירה פלילית לפי סעיפים 25א ו-25ב לחוק
30 הגנת השכר, התשי"ח-1958, (להלן: "חוק הגנת השכר"). על כן, טוען הנאשם, כי תוכן מכתבו הינו
31 אמת לאמיתה, בפרט לאור הוראת ס' 58 לחסד"פ. אשר ליסודה השני של ההגנה, טוען הנאשם

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 שבמכתבו היה עניין ציבורי לפחות לגבי כל אותם 500 עובדי החברה אותם הוא מייצג כיו"ר ועד
2 העובדים.

3
4 אשר לאמת בפרסום -
5 נפסק במסגרת ע"א 3199/93 יוסף קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט(2) 843, 854 -
6 "במשפט זיבה מתגוששים שני אינטרסים: שמו הטוב של האדם - מזה, וחופש הביטוי - מזה.
7 אף ששמו הטוב של האדם הוא ה"נכס" היקר לו מכול, מחייב חופש הביטוי, שהוא נשמת אפה
8 של הדמוקרטיה, שלא לדקדק בציציותיו של הפירסום הפוגע. שכן "האמת אותה מחפשים היא זו
9 העולה מהחלפה חופשית של דעות והשקפות ולא מדיכוי (עצמי או חיצוני) של דיבור זה או אחר"
10 (מתוך ע"א 214/89 אבנרי ואח' נ' שפירא ואח' [1], בעמ' 859). המתח המתמיד הקיים בין
11 האינטרס הציבורי לחופש הביטוי, המבקש להקריב את שמו הטוב של האדם על מזבח החלפתן
12 החופשית של דעות, לבין אינטרס הפרט לשמו הטוב, המסרב להיעקד על מזבח זה, מקשה על
13 תיחום גבולותיו של "חופש לשון הרע". האיזון הראוי בין שני האינטרסים המתנגשים הוא הקו
14 המנחה, וקביעתו מודרכת, בין היתר, ממהות הפגיעה, ממידתה וממיהותו של הנפגע".

15
16 כן נפסק במסגרת ע"א 10281/03 אריה (אריק) קורן נ' עמינדב (עמי) ארגוב, (פורסם במאגר משפטי)

17 -
18 "משמעותו של הפרסום תיקבע על פי המובן שייחס לתכנו קורא או מאזין סביר, על פי ה"מובן
19 הטבעי והרגיל של המילים" (ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל
20 בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 300 (1977)). יחד עם זאת, אין נדרשת זהות מוחלטת בין מצב הדברים
21 בפועל לבין תוכן הפרסום, אלא נדרש כי המשמעות הכללית העולה מן הפרסום והתוכן העולה
22 ממנו יתאמו (שנהר, בע' 221). גם כאשר נוכח בית המשפט כי קיים פער בין המציאות לבין התיאור
23 בפרסום, עדיין יכול הוא לקבוע כי עומדת לנתבע הגנת הסעיף, אם מצא כי מדובר ב"פרט לוואי
24 שאין בו פגיעה של ממש", היינו פרט לוואי שמשקלו קל במידה כזו שאין פרסומו גורם פגיעה
25 ממשית".

26
27 מן הכלל אל הפרט -

28 הוראות חוק הגנת השכר אליהם מפנה הנאשם לא היו קיימות במתכונתן עת נשלח המכתב.
29 ברם אין בכך ממש, שכן הוראה דומה הייתה מצויה אותה עת בסעיף 26 (א) טרם תיקון מס' 24
30 לחוק זה. יתרה מכך, סעיף 26(ב) הן בנוסחו טרם התיקון והן בנוסחו הנוכחי מטיל חיוב על נושא
31 משרה בתאגיד "לפקח ולעשות ככל שניתן למניעת עבירה" מעין זו.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 ראוי לציין שאי-פיקוח כאמור, הינו עבירה שסנקציה פלילית בצידה.
2 כך גם סעיף 26(ג) קובע חזקה לפיה אם נעברה עבירה,
3 "חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו... אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי
4 למנוע את העבירה".
5 סעיף 26(ד) מגדיר את נושא המשרה בתאגיד בין היתר כמנהל פעיל או בעל תפקיד האחראי על
6 התחום שבו בוצעה העבירה.
7
8 לאור הדברים האמורים לעיל סבור אני כי יש לקבל את טענת הנאשם לקיומה של הגנת "אמת
9 דיברתי".
10 החוק עצמו באופן חריג קובע חזקה לפיה נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו, ועליו נטל ההוכחה
11 להוכיח שלא עבר עבירה.
12
13 לתוצאה דומה ניתן להגיע אף אם המצב החוקי לא היה מציג חשש להתקיימותה של עבירה פלילית.
14
15 ההסכם הקיבוצי שבין הצדדים קובע מפורשות כי –
16 "דמי הועד יועברו לועד כל חודש בגין החודש החולף".
17 גם אם ישנו ספק באשר לפרשנות תניה זו בהסכם, הרי הנוהג שבין הצדדים כפי שהוא עולה
18 מכרטיס הנהלת החשבונות מעיד כאלף עדים על כך שדמי הועד לא הועברו לועד במועד.
19 מצב דברים זה אכן מעלה חשש חמור להתקיימותה של עבירה.
20 הנאשם בדוננו אינו פרקליט או משפטן ובלשון העם ייחוס של עבירת גניבה נעשה אף כלפי מעשים
21 רבים אחרים אשר אינם עולים כדי גניבה דווקא או עבירה כלל, ויתן המעיין עינו בהוראת סעיף 393
22 לחוק העונשין.
23 לכך מתווספת העובדה שהנאשם טען כי יתלונן על ביצוע גניבה ולא כי בוצעה גניבה.
24 לכל בַּר בַּי רב ידוע כי זו אך תחילתה של דרך ארוכה הכוללת מעצורים, מכשולים ונקודות ביקורת
25 רבות טרם פתיחתה של חקירה והעמדה לדין לא כל שכן הרשעה בפלילים.
26 עוד ראוי לציין כי הנאשם לא פנה והתלונן בתחנת המשטרה אלא נתן הזדמנות לקובלת לתקן את
27 המעוות, ואכן למחרת היום נהיה הַעֲקָב למישור והרכסים לגבעה.
28

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 אשר לעניין הציבורי –

2 נפסק בע"א (מחוזי ירושלים) 1003/96 מיכאל בן חורין נ' רן לוי, (פורסם במאגר משפטי) -

3 פרסום שיש בו "ענין ציבורי" הוא פרסום המביא עמו תועלת לציבור, בין במובן זה שהוא תורם
4 לגיבוש דעת קהל בעניין מסוים, בין אם יש בו כדי לשפר אורחות חיים, ובין אם יש בו כדי לדווח
5 על הליכים משפטיים פומביים שיש בהם כדי לעניין את הציבור. כל אלה באים להבדיל מפרסום
6 שיש בו אך כדי "לספק מזון לסקרנים או למלא יצרם של רכלנים" (ע"א 213/96 חברת החשמל
7 לישראל בע"מ ואח' נ' עתון הארץ בע"מ ואח' [7], בעמ' 91). יש מצבים בהם גם פרסום הנוגע לפרט
8 עשוי להביא תועלת לציבור ולקדם אינטרס ציבורי. אך במקרה כזה יש לערוך איזון אינטרסים
9 נוגדים תוך התחשבות בגורמים שונים ושיקלולם ובוודאי להימנע מפגיעה בפרט במקום שאין בכך
10 צורך אמיתי למען קידום אינטרס ציבורי (ע"א 439/88 רשם מאגרי מידע נ' ונטורה ואח' [8], בעמ'
11 826-827).

12 בענייננו כאמור "הפרסום" הנטען בוצע לעובדי החברה וליועמ"ש של ועד העובדים.

13 לכל העובדים ודאי יש עניין בפרסום, שהרי בכספם שלהם עסקינן. עניין מצינו אף אצל היועמ"ש של
14 הוועד באשר זה עיסוקה. עוד יש לזכור כי כטענת הנאשם אי-העברת הכספים לוועד עשויה לשתק את
15 פעולתו ולהוביל לאי-תשלום חובותיו השוטפים. מצב דברים שכזה עשוי להוביל לחיצי ביקורת
16 המופנים אל עבר הוועד והעומד בראשו, ולפיכך ראוי שידעו אותם עובדים ובעלי חוב מדוע שותקה
17 פעילותו של הוועד המייצג אותם.

18 הנה כי כן, הפרסום בענייננו נעשה לכל אלו אשר להם עניין אישי, כלכלי ומקצועי ישיר בדבר, ובכך
19 לדידי צומצם היקף הפרסום למינימום ההכרחי.

20 עוד נזכור כי הקובלת הינה גוף ש- 40% ממניותיו מוחזקות בידי המדינה.

21 הקובלת הינה גוף המספק שירותים לרבות מן הרשויות המקומיות במדינה. נעיר כי ישנם גם צדדים
22 נוספים להסכם הקיבוצי אשר סעיפיו הופרו, מלבד ועד העובדים והקובלת, והם הסתדרות העובדים
23 הכללית החדשה, הסתדרות הפקידים ועובדי המנהל והשירותים.

24 מעבר לצורך ומבלי לקבוע מסמרות בדבר אפנה אף להגדרתו של "תאגיד של ציבור עניין בו"
25 המופיעה בסעיף 424א(ו) לחוק העונשין, וכוללת אף תאגיד המעסיק מעל מאתיים עובדים.

26
27 נוכח הדברים הללו יש לקבוע כי עומדת לנאשם בדוננו הגנתו של סעיף 14 לחוק לשון הרע.

28
29 טענת הגנה נוספת טוען הנאשם והיא כי עומדת לו אף הגנתם של סעיפים 15(2) ו-15(3) לחוק לשון
30 הרע, אשר זו לשונם –

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

- 1 במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה
2 את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:
- 3 ...
- 4 (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית,
5 מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
- 6 (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם
7 שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;
- 8
- 9 גם הגנה זו טעונה התקיימותם של שני תנאים - תום לב יחד עם אחת הנסיבות המנויות בסעיף 15
10 (להרחבה ראו: שנהר, 250).
- 11
- 12 כאמור לעיל, הנאשם בדוננו לא הגיש תלונה במשטרה ולא טען שבוצעה עבירת גניבה. כל דבריו כווננו
13 לכך שאם לא יועברו דמי החבר לוועד תוך יומיים, או אז ייגש להתלונן. סבורני שאילולא היו
14 מועברים דמי החבר ביום המחרת, אכן היה בסיס מוצדק להגשת תלונה. בנסיבות אלו, יחד עם
15 מערכת היחסים הטעונה שבין הצדדים ממנה היה ניתן להתרשם באופן ממשי במהלך הדיונים, איני
16 סבור שהנאשם חרג מן הסביר בעשותו את הפרסום, בפרט שהפרסום הוגבל לעובדי החברה בלבד.
17 לפיכך עומדת לנאשם החזקה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק לשון הרע –
- 18 הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15
19 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.
- 20
- 21 להבנת, הנאשם מתוקף תפקידו כיו"ר ועד העובדים פעל לטובת העובדים מכוח חובתו מקצועית,
22 המוסרית והחברתית. כן הגן הנאשם על עניינו האישי באשר אף הוא עובד וחבר ועד העובדים ואף
23 ממשכורתו מנוכים דמי החבר.
- 24 כן פעל הנאשם להגנה על עניינם הכשר של העובדים אשר יש לו גם יש להם עניין כשר.
- 25
- 26 לאור האמור לעיל יש לקבוע כי עומדת לנאשם בדוננו אף הגנתו של סעיף 15 לחוק לשון הרע.
- 27
- 28 לאור התוצאה אליה הגעתי לא מצאתי להרחיב דברים בכל הנוגע לתחולתו של הסייג הקבוע בסעיף
29 34 לחוק העונשין.
- 30 יחד עם זאת, הערתי לא פעם לצדדים כי נכון וראוי היה ליישב סכסוכים פנימיים בין ועד העובדים
31 והעומד בראשו להנהלת החברה, בתוככי הבית פנימה.

בית משפט השלום בחיפה

19 אוקטובר 2009

ק"פ 1008-07 החב' לאוטומציה המנהל
השלטון המקומי בע"מ נ' גור

1 כד הערתי, כך סבור הייתי עת התייצבו הצדדים לראשונה בפני ודעתי לא נשתנתה.
2 די לחכימא ברמיזא.

3

4

סוף דבר –

5

6

לאחר שנאמר כל שנאמר אני מזכה את הנאשם מהעבירות המיוחסות לו בכתב הקובלנה.

7

8

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

9

10

11

ניתנה והודעה היום א' חשון תש"ע, 19/10/2009 במעמד הנוכחים.

12

13

ערן קוטון, שופט

14

15

16

17

18

19

20